

KẾ HOẠCH

Bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện năm 2024, 2025 và định hướng đến năm 2030

Căn cứ Quyết định số 209/QĐ-BVHTTDL ngày 18 tháng 01 năm 2019 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc phê duyệt Đề án “Bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số Việt Nam trong giai đoạn hiện nay”;

Căn cứ Kế hoạch số 2865/KH-UBND ngày 29 tháng 10 năm 2019 của Ủy ban nhân dân tỉnh Kon Tum về việc Bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số tỉnh Kon Tum giai đoạn 2020 - 2030;

Thực hiện Công văn số 2907-CV/HU ngày 30 tháng 7 năm 2024 của Huyện ủy Kon Plông về việc nghiên cứu phục dựng, phát triển trang phục truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

Ủy ban nhân dân huyện xây dựng Kế hoạch bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện năm 2024, 2025 và định hướng đến năm 2030, như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

- Nhằm bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống của các dân tộc thiểu số, góp phần phát triển bền vững văn hóa các dân tộc thiểu số trên địa bàn. Tạo sự lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng dân cư về việc bảo tồn, phát huy nghề dệt thủ công truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Kon Plông, tỉnh Kon Tum.

- Tuyên truyền, giới thiệu, quảng bá di sản văn hóa trang phục truyền thống dưới nhiều hình thức nhằm lan tỏa giá trị văn hóa và sức sống của nghề dệt thủ công truyền thống và trang phục truyền thống trong chính cộng đồng dân tộc và du khách đến tham quan, góp phần tạo ra sản phẩm du lịch đặc sắc của địa phương, tạo việc làm và nâng cao thu nhập cho người dân trong giai đoạn hiện nay.

2. Yêu cầu

- Cần đánh giá, nhận diện một cách khách quan, đầy đủ về giá trị văn hóa của trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống trong đời sống của cộng đồng dân tộc và xã hội; đặc biệt có sự tham gia của các nghệ nhân trong cộng đồng, những chủ thể văn hóa, người nắm giữ và đang thực hành nghề dệt thủ công truyền thống.

- Cần có sự phối hợp chặt chẽ, sự chung tay của các cấp, ngành, địa phương và của chủ thể văn hóa trong quá trình lập hồ sơ cũng như việc duy trì tổ chức trong cộng đồng về di sản văn hóa nghề dệt thủ công truyền thống.

II. NỘI DUNG THỰC HIỆN

1. Đối tượng, phạm vi và thời gian thực hiện

1.1. Đối tượng: Cộng đồng dân tộc Xơ Đăng, Hrê trên địa bàn huyện. Các tổ chức, cá nhân, cơ quan, đơn vị liên quan trên địa bàn huyện.

1.2. Phạm vi thực hiện: Trên địa bàn huyện Kon Plông, tỉnh Kon Tum.

1.3. Thời gian thực hiện: Từ năm 2024 - 2025 và đến năm 2030 (*gồm 02 giai đoạn: 2024- 2025 và 2026 - 2030*).

2. Phân kỳ thực hiện (Giai đoạn 2024-2025).

2.1. Kiểm kê, lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể về trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống của dân tộc Xơ Đăng, Hrê trên địa bàn huyện.

- **Đối tượng kiểm kê.** Loại hình di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống của cộng đồng dân tộc Xơ Đăng, Hrê trên địa bàn huyện.

- **Phạm vi kiểm kê.** Công tác kiểm kê, lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống dân tộc Xơ Đăng, Hrê trên địa bàn huyện được triển khai trên các xã, thị trấn.

- **Thời gian thực hiện:** Công tác kiểm kê: Hoàn thành trong năm 2024.

- **Nội dung thực hiện:**

+ Tìm hiểu thực trạng đời sống văn hóa truyền thống, tình hình kinh tế, xã hội, an ninh quốc phòng của người Xơ Đăng, Hrê trên địa bàn các xã, thị trấn;

+ Xác định được tên gọi của di sản; loại hình của di sản; địa điểm; chủ thể của di sản;

+ Miêu tả di sản (quá trình ra đời, tồn tại của di sản; nguyên vật liệu liên quan, quy trình thực hành, sản phẩm tạo ra và không gian văn hóa liên quan trong quá trình thực hành di sản văn hóa của dân tộc);

+ Đánh giá giá trị của di sản: cần xác định được giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học và vai trò của di sản văn hóa đối với đời sống cộng đồng hiện nay;

+ Đánh giá thực trạng của di sản (đánh giá sức sống của di sản, khả năng duy trì, số lượng người thực hành, nguy cơ, nguyên nhân mai một của di sản);

+ Các biện pháp bảo vệ hiện có và đề xuất của chủ thể để bảo vệ di sản;

+ Lập thư mục tài liệu có liên quan tới di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống (nếu có).

** Nội dung này mời đơn vị chuyên môn trực thuộc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hỗ trợ (Bảo tàng - Thư viện tỉnh)*

- **Tổ kiểm kê.** Thành phần gồm có: Phòng Văn hóa và Thông tin; Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông huyện; Cán bộ văn hóa tại các xã, thị trấn.

** Nội dung này mời đơn vị chuyên môn trực thuộc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hỗ trợ (Phòng Quản lý Văn hóa và Gia Đình, Bảo tàng - Thư viện tỉnh)*

- **Sản phẩm:** Báo cáo kết quả kiểm kê; Tài liệu khoa học về di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống dân tộc Xơ Đăng, Hrê. Danh mục kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống của dân tộc Xơ Đăng, Hrê. Ảnh tư liệu; Nhật ký điền dã.

2.2. Tổ chức các lớp truyền dạy kỹ năng dệt thổ cẩm truyền thống và trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số.

- **Thời gian thực hiện:** Năm 2025 và các năm tiếp theo;

- **Đối tượng tham gia:** Các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện;

- **Thành phần tham gia:** Các cá nhân có hiểu biết về nghề dệt;

- **Ban Tổ chức lớp truyền dạy:** Phòng Văn hóa và Thông tin chủ trì tham mưu;

- **Nghệ nhân truyền dạy và học viên tham gia:**

+ Nghệ nhân truyền dạy: Thuê các nghệ nhân có tay nghề về dệt thổ cẩm truyền dạy tại địa bàn huyện.

+ Các học viên: Lựa chọn tại các thôn trên địa bàn các xã, thị trấn có am hiểu và biết về dệt thổ cẩm.

- **Nội dung thực hiện:**

+ Khảo sát, lựa chọn địa điểm tổ chức lớp truyền dạy; lập danh sách các nghệ nhân, học viên tham gia lớp học;

+ Làm việc với chính quyền địa phương, cộng đồng làng liên quan về công tác tổ chức lớp truyền dạy và thống nhất danh sách các học viên tham gia lớp học;

+ Triển khai tổ chức mở các lớp truyền dạy kỹ năng dệt thổ cẩm truyền thống, làm trang phục truyền thống, ý nghĩa, giá trị của trang phục, hoa văn truyền thống: Khai mạc, tổng kết bế mạc; phổ biến cho các nghệ nhân truyền dạy, các học viên về đặc điểm, vị trí, vai trò, giá trị và tầm quan trọng của di sản văn hóa nghề dệt thổ cẩm truyền thống, trang phục truyền thống trong đời sống cộng đồng của dân tộc và xã hội thông qua lớp truyền dạy;

+ Mời những nghệ nhân có uy tín, am hiểu và nắm giữ các kỹ năng dệt thổ cẩm truyền thống, làm trang phục truyền thống của dân tộc để truyền dạy cho các học viên;

+ Mời báo cáo viên tuyên truyền về công tác bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống.

+ Báo cáo kết quả công tác tổ chức lớp truyền dạy kỹ năng dệt thổ cẩm truyền thống, làm trang phục truyền thống.

2.3. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giới thiệu, quảng bá, xuất bản ấn phẩm về công tác bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống, nghề thủ công truyền thống của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

- **Thời gian thực hiện:** Từ quý IV năm 2024.

- **Phạm vi thực hiện:** Công tác tuyên truyền, giới thiệu, quảng bá về bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống của các dân tộc thiểu số được triển khai trên phạm vi địa bàn trong và ngoài huyện bằng nhiều hình thức phong phú, thiết thực, hiệu quả.

- Nội dung thực hiện

- Biên tập nội dung các bài viết, bài nghiên cứu đăng tải trên Trang thông tin điện tử huyện, Trang du lịch Măng Đen, gửi in tại tập san của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Báo Kon Tum; các kênh phát thanh;

- Xây dựng phóng sự về công tác bảo tồn, phát huy giá trị nghề dệt thủ công truyền thống, trang phục truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số (DTTS).

- Giới thiệu, quảng bá về trang phục truyền thống gắn với quảng bá văn hóa các dân tộc thiểu số trên các Trang thông tin điện tử và các kênh truyền hình dưới nhiều hình thức khác nhau.

2.4. Triển khai mặc trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số đến cán bộ, công chức, người lao động và học sinh, sinh viên người DTTS trong các cơ sở giáo dục đào tạo trên địa bàn toàn huyện.

- Tuyên truyền, vận động cán bộ, công chức, viên chức, người lao động mặc trang phục truyền thống đến công sở, cơ quan vào các dịp kỷ niệm, ngày lễ, trong các nghi thức quan trọng của ngành, của địa phương; ngày lễ, Tết hàng năm; Ngày Văn hóa các dân tộc Việt Nam (19/4), Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23/11) hàng năm, tiến tới mặc vào thứ 2 hàng tuần.

- Giáo viên và học sinh các trường học, vận động, quy định 100% giáo viên, học sinh là người DTTS có trang phục truyền thống dân tộc đến trường, được phép sử dụng trang phục các DTTS để thay thế cho áo dài trong các ngày lễ, hội, ngày mít tinh kỷ niệm, khai giảng, bế giảng. Và tiến tới mặc trang phục truyền thống vào thứ 2 hàng tuần.

- Vận động các cơ sở may mặc, mạnh thường quân hỗ trợ những em học sinh có hoàn cảnh khó khăn mỗi em 01 bộ trang phục truyền thống của dân tộc mình.

- Vận động các cơ sở lưu trú, các điểm du lịch, các nhà hàng, khách sạn, các cơ sở kinh doanh trên địa bàn huyện bố trí nhân viên, lễ tân, phục vụ.. mặc trang phục truyền thống của đồng bào để gìn giữ và bảo tồn trang phục truyền thống, đồng thời tạo ra nét riêng biệt trong hoạt động du lịch tại địa phương.

3. Giai đoạn 2026 - 2030, tiếp tục thực hiện các nội dung

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về công tác bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống của các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện trong các tầng lớp Nhân dân.

- Lập 01 hồ sơ di sản văn hóa phi vật thể về nghề dệt thủ công truyền thống, trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số đề nghị đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể của quốc gia.

- Lập hồ sơ nghệ nhân tiêu biểu liên quan đến trang phục truyền thống đề nghị xét tặng danh hiệu “Nghệ nhân ưu tú”.

- Xây dựng, hỗ trợ 02 mô hình trưng bày, giới thiệu, bán sản phẩm trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số.

- Phối hợp tổ chức lớp truyền dạy kỹ năng làm nghề dệt thổ cẩm truyền thống và trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số.

- Tăng cường quảng bá, phát huy di sản văn hóa trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số: Tổ chức Liên hoan trình diễn trang phục các dân tộc thiểu số (*trang phục truyền thống và cách tân*), người đẹp các dân tộc thiểu số huyện Kon Plông...; Tăng cường giới thiệu, quảng bá về trang phục truyền thống gắn với quảng bá văn hóa các dân tộc thiểu số trên các Trang thông tin điện tử của huyện, trang dulichmangden.com và các kênh truyền thanh - truyền hình.

- Tổ chức xuất bản các ấn phẩm sách, ảnh giới thiệu, quảng bá về trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

- Tổ chức tổng kết, đánh giá kết quả thực hiện Kế hoạch, khen thưởng cho những cá nhân, tổ chức đạt thành tích xuất sắc.

III. KINH PHÍ THỰC HIỆN: Kinh phí thực hiện Kế hoạch bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện được thực hiện từ nguồn ngân sách được Ủy ban nhân dân huyện giao hàng năm; các nguồn thuộc các chương trình mục tiêu quốc gia (*nếu có*).

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Văn hóa và Thông tin huyện

- Chủ trì tham mưu xây dựng kế hoạch và các văn bản liên quan để triển khai các nội dung công việc có liên quan đến bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống;

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan, Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn trên địa bàn triển khai thực hiện các nội dung của kế hoạch;

- Chủ trì, phối hợp với phòng Tài chính - Kế hoạch tổng hợp lập dự trù kinh phí, lập hồ sơ thanh toán về công tác bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện hằng năm theo quy định;

- Báo cáo tổng kết kết quả kiểm kê và lập hồ sơ khoa học.

2. Phòng Tài chính - Kế hoạch huyện: Phối hợp với phòng Văn hóa và Thông tin huyện tham mưu Ủy ban nhân dân huyện lập dự trù kinh phí, thực hiện thanh quyết toán theo đúng quy định.

3. Phòng Dân tộc huyện: Trên cơ sở Đề án số 1272/ĐA-UBND ngày 20 tháng 10 năm 2016 về việc bảo tồn và phát triển ngành nghề truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện giai đoạn 2016-2020; Kế hoạch số 1678/KH-UBND ngày 15 tháng 12 năm 2016 về việc bảo tồn và phát triển ngành nghề truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện giai đoạn 2016 - 2020. Tham mưu các lớp tập huấn về nghề dệt thủ công truyền thống các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện.

4. Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Du lịch và Truyền thông huyện

- Cử cán bộ chuyên môn tham gia Tổ kiểm kê; thực hiện tư liệu hóa về di sản văn hóa phi vật thể trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống để phục vụ công tác giới thiệu, quảng bá, tuyên truyền về giá trị trang phục truyền thống, nghề dệt thủ công truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện. Cung cấp hồ sơ, tư liệu trong quá trình triển khai thực hiện kiểm kê, lập hồ sơ khoa học.

- Xây dựng nội dung tài liệu tuyên truyền, tài liệu phóng sự trên sóng truyền hình và trên sóng phát thanh trên địa bàn về công tác bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống, nghề thủ công truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số theo nội dung của Kế hoạch.

5. Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện: Quan tâm, phối hợp, tuyên truyền vận động cán bộ, viên chức là người dân tộc thiểu số mặc trang phục truyền thống đến cơ quan, các cơ sở giáo dục, đào tạo trên địa bàn toàn huyện; có quy định vận động, khuyến khích cán bộ, giáo viên, học sinh, sinh viên là người dân tộc thiểu số mặc trang phục truyền thống dân tộc ít nhất **01 buổi/tuần** tại các trường dân tộc nội trú, trường Tiểu học, THCS trên địa bàn huyện.

6. Đề nghị: Huyện đoàn, Hội Liên hiệp phụ nữ huyện, Liên đoàn lao động huyện.

- Huyện đoàn, Hội Liên hiệp phụ nữ huyện triển khai đối với cán bộ chuyên trách các cấp tuyên truyền, vận động thường xuyên nâng cao lòng tự hào, tự tôn dân tộc, khuyến khích mặc trang phục truyền thống các DTTS trong các Hội nghị, sự kiện, các ngày lễ, sự kiện trọng đại của đất nước, của Hội, của địa phương, đơn vị. Coi đây là nhiệm vụ thường xuyên, góp phần giữ gìn và phát huy di sản văn hóa của các DTTS trên địa bàn huyện, lan tỏa vẻ đẹp, nét đặc sắc của trang phục truyền thống các DTTS.

- Liên đoàn lao động huyện tuyên truyền, vận động trong lực lượng cán bộ, công chức, viên chức, đặc biệt cán bộ, công chức là người DTTS gương mẫu trong thực hiện mặc trang phục DTTS trong công sở ít nhất 01lần/tuần, có kế hoạch vận động tranh thủ các nguồn lực, hỗ trợ, giúp đỡ những địa chỉ, đối tượng, địa bàn còn nhiều khó khăn trong mua sắm trang phục.

7. Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn

- Vận động cán bộ, công chức, viên chức, người lao động là người dân tộc thiểu số mặc trang phục truyền thống đến công sở, cơ quan và vào các dịp kỷ niệm, ngày lễ, trong các nghi thức quan trọng của ngành, của địa phương; ngày lễ, Tết hàng năm; Ngày Văn hóa các dân tộc Việt Nam (19/4), Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23/11) hàng năm.

- Phát động đến cán bộ, công chức, viên chức tại địa bàn, tuyên truyền, vận động các tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn sử dụng trang phục truyền thống của các dân tộc trên địa bàn trong các hoạt động tại các khu, điểm du lịch, nhằm góp phần quảng bá nét đẹp, nét đặc trưng của trang phục truyền thống của các dân tộc đến với bạn bè trong nước và quốc tế.

Trên đây là Kế hoạch bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn huyện Kon Plông năm 2024-2025 và định hướng đến năm 2030./.

Nơi nhận:

- Ủy ban nhân dân tỉnh (b/c);
- Sở VH TT và DL tỉnh (b/c);
- Thường trực Huyện ủy (b/c);
- Thường trực HĐND huyện (b/c);
- CT, các PCT UBND huyện (c/đ);
- Các ngành đoàn thể huyện (p/h);
- Các phòng, ban, đơn vị có liên quan (t/h);
- Ủy ban nhân dân các xã, thị trấn (t/h);
- Lưu: VT, VH TT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Phạm Văn Thắng